

SAMENVATTINGEN - RÉSUMÉS - ABSTRACTS

Een bedrijfsongeval met verregaande gevolgen

JAN JULIA ZURNÉ

Het parket van Brussel en de zaak-Predom (1942-1947)

In dit artikel wordt aan de hand van een casestudy onderzocht hoe het parket van Brussel tijdens de Tweede Wereldoorlog omging met de problematiek van de bevoegdheidsverdeling en informatie-uitwisseling met de bezetter op het gebied van politiek gemotiveerde aanslagen op collaborateurs. Gedurende de eerste bezettingsjaren overheerst binnen de magistratuur een politiek van het minste kwaad. In het kader daarvan worden in toenemende mate processen-verbaal en andere informatie uit gerechtelijke onderzoeken doorgegeven aan Duitse politiediensten. Als in 1942 het geweld tegen collaborateurs toeneemt, gaat de Belgische magistratuur akkoord met het vervolgen van de daders, zolang de bezetter de gerechtelijke autonomie respecteert. Het onderzoek naar een groep jongeren die onder leiding van Eugène Predom collaborateurs hebben bedreigd wordt zo een testcase. Als Predom enkele maanden later als gijzelaar wordt gefusilleerd in een vergeldingsactie, blijkt dat de bezettingsmacht geenszins van plan is de berechting van door de Belgische politie aangehouden personen altijd aan het Belgisch gerecht over te laten.

Predoms dood leidt, mede door de berichtgeving in de sluikpers, tot ophef onder de magistratuur, die beseft dat de bevoegdheidsverdeling en informatie-uitwisseling hen potentieel schuldig maken aan verklipping van burgers. Daarom besluit de procureur-generaal van Brussel, na lang twijfelen, de

taken in de ordehandhaving voorlopig op te schorten. Na de bevrijding opent het auditoraat-generaal een onderzoek naar de zaak-Predom. Het onderzoek eindigt uiteindelijk in een buitenvervolginstelling, omdat van de betrokken magistraten en politiefunctionarissen niet bewezen kan worden dat ze handelden met kwaad opzet. Vooral voor de communisten blijft de zaak-Predom in de jaren veertig een wapen in hun aanval op de tijdens de bezetting door de magistratuur gevoerde politieke van het minste kwaad.

Un accident de travail aux conséquences graves

JAN JULIA ZURNÉ

Le Parquet de Bruxelles et l'affaire Predom (1942-1947)

À partir d'une étude de cas, cet article analyse la manière dont le parquet de Bruxelles a fait face au problème du partage des compétences et à l'échange d'informations avec l'occupant dans le cadre d'attentats politiques perpétrés contre des collaborateurs durant la Seconde Guerre mondiale. Durant les premières années de l'occupation, c'est la politique du moindre mal qui prédomine dans la magistrature. Dans ce cadre, un nombre croissant de procès-verbaux et autres informations tirés des enquêtes judiciaires sont transmis aux services de police allemands. Lorsqu'en 1942, la violence envers les collaborateurs croît, la magistrature belge accepte de poursuivre les coupables à condition que l'occupant respecte l'autonomie juridique. Les recherches menées à l'encontre d'un groupe de jeunes qui, sous la direction d'Eugène Predom, ont menacé des collaborateurs constitue un

cas de jurisprudence. Lorsque Predom est fusillé en tant qu'otage quelques mois plus tard dans le cadre de représailles, il apparaît que l'occupant n'a nullement l'intention de laisser toujours à la justice belge le soin de juger les personnes arrêtées par la police belge.

La mort de Predom (et notamment la couverture qu'en a fait la presse clandestine) fait prendre conscience à la magistrature que le partage des compétences et l'échange d'information la rend potentiellement coupable de délation. Dès lors le procureur-général de Bruxelles décide, après de longues hésitations, de suspendre provisoirement les tâches de maintien de l'ordre. Après la libération, l'auditorat-général ouvre une enquête sur l'affaire Predom. Cette dernière débouche finalement sur un non-lieu car il n'a pu être prouvé que les magistrats et les fonctionnaires de police impliqués, avaient sciemment agi avec l'intention de nuire. Ce sont surtout les communistes qui, dans les années 1940, ont utilisé l'affaire Predom en exemple, dans leurs attaques contre la politique du moindre mal menée par la magistrature durant l'occupation.

An Occupational Accident with Far-reaching Consequences

JAN JULIA ZURNÉ

The Brussels Prosecution Service and the Case of Predom (1942-1947)

On the basis of a case study, this article examines how, during the Second World War, the Brussels Prosecution Service dealt with the problem of the division of competencies and

exchange of information with the occupier in the case of politically motivated attacks on collaborators. During the first years of the occupation, the politics of the lesser evil was prevalent among the magistrates. In this context, official reports and other information from judicial investigations were increasingly being transmitted to the German police services. When in 1942 violence against collaborators intensified, the Belgian judiciary agreed to the prosecution of the perpetrators, on condition that the occupier respected judicial autonomy. The investigation of a group of young persons, led by Eugène Predom, who threatened collaborators thus became a test case. When a few months later Predom was executed as a hostage during a reprisal attack, it became clear that the occupation authorities had no intention of always leaving the trial of persons arrested by the Belgian police to the Belgian justice.

Due in part to reports in the clandestine press, Predom's death led to agitation among the judiciary, who realized that the division of competencies and information exchange made them potentially guilty of denunciation of civilians. As a result, the General Prosecutor of Brussels decided after due consideration to suspend all law enforcement tasks. After the liberation, the Office of the Chief Military Prosecutor started an investigation of the case Predom. This ultimately resulted in a dismissal because it could not be proven that the judges and police officers involved had acted with malicious intent. Especially during the 1940s, the communists used the case Predom in their attack on the politics of the lesser evil pursued by the judiciary during the occupation.